

# DVA PRIMERA ORGANIZIRANJA SKUPNIH POČITNIŠKIH DOMOV

Zadnja leta je bilo, zlasti po odpravi sindikalnih popustov za letovanja, v delavskih počitniških domovih manj ljudi iz podjetij kakor prej, zlasti delavcev. To je eden izmed razlogov, da so mnoga podjetja organizirala svoje počitniške domove, da bi omogočila članom svojih kolektivov ceneno letovanje. To se predvsem nanaša na večje kolektive. Manjša podjetja tega niso mogla napraviti in tako so imeli člani njihovih kolektivov manj možnosti za letovanje. V večini primerov so preži-

veli dopust doma. Da bi tudi tem delavcem nudili več možnosti, da bi dopust preživeli na morju ali kje drugje ob ugodnih cenah, so se nekatere sindikalne organizacije lotile organiziranja skupnih počitniških domov. Objavljamo dva primera iz Slovenije — občinskega sindikalnega sveta iz občine Vič v Ljubljani in republiškega odbora sindikata kovinarjev Slovenije, ki sta v tem pogledu dosegla dobre uspehe.

dikata preživelo letni dopust na stroške sindikata.

Lani so dosegli napredek tudi v organiziranju domov in letovališč gospodar. organizacij. Od skupaj 141 gospodarskih organizacij omenjenih vej jih je v l. 1955 imelo svoje domove in letovališča 14, lani pa 25 podjetij.

Glede na sredstva, ki jih bodo podjetja imela in možnost, da podjetja ta sredstva združijo, so letos pogoji za organiziranje cenene letnega dopusta delavcev še boljši. Da je mogoče v tem pogledu veliko napraviti, kažeta že ta dva primera, ki sta toliko bolj pomembna, ker je bilo delavcem omogočeno, da so preživeli letni dopust poceni in da so ga pravilno izkoristili, a to je vplivalo na delovno sposobnost in zdravje ljudi.

V. K. in P. Z.

## Skupni počitniški dom za delavce iz občine Vič

Marca lani je začel občinski sindikalni svet občine Vič v Ljubljani razpravljati o zamisli ustanovitve počitniške skupnosti, v kateri bi skupno letovali delavci, ki stanujejo na področju te občine. Hitro so se lotili tudi uresničevanja te zamisli. V počitniško skupnost so se včlanila vsa podjetja na področju viške občine, ki plačujejo prispevek po svojih finančnih možnostih. S temi sredstvi je sindikalni svet v Nerezinu na otoku Lošnju preuredil štiri stanovanjske hiše in en hotel, v katerih so prvi člani počitniške skupnosti letovali že od 10. julija. Do konca septembra je preživelo dopust v Nerezinu približno 600 viških delavcev z družinami kakor tudi nekaj delavcev iz drugih ljubljanskih občin. Po koncu sezone je v tem kraju preživelo dopust tudi več upokojenec. Občinski sindikalni svet je ponudil sodelovanje v počitniški skupnosti tudi republiškega odboru upokojenec, ki je prav tako prispeval nekaj sredstev.

Cene penziona v Nerezinu so bile zelo ugodne — 500 din za odraslo osebo in 180 din za otroka. K tako nizkim cenam so prispevali tudi minimalni režijski stroški, delno pa tudi to, ker so v prostorih za prehrano uveljavili načelo šamopostrežbe.

Letos namerava viška počitniška skupnost podaljšati bivanje na letovanju od 12 na 15 dni, povečalo pa se bo tudi število ležišč od 80 na 120. Tako bo mogoče, da bo lahko od 15. maja do 15. oktobra letovalo v Nerezinu približno 1.200 ljudi. Cene bodo ostale enake lanskim s tem, da bo vsak obiskovalec plačal po 15 din turistične takse na dan.

## Akcija sindikata kovinarjev Slovenije

Sindikata kovinarjev Slovenije, v katerem so včlanjeni delavci gospodarskih organizacij elektrogospodarstva, kovinsko predelovalne, strojne in elektroindustrije je lani posvetil posebno pozornost temu, da bi svojim članom zagotovil mož-

nosti za čim boljše in cenejše letovanje v času letnega dopusta. V domovih in letovališčih gospodarskih organizacij je preživelo lani letni dopust 10.423 članov sindikata kovinarjev od skupnih 37.000 zaposlenih v omenjenih vejah, nadalje 396 vajencev, medtem ko je 618 članov sin-

## KOMUNA V STEVILKAH

### Ljudski odbori in kulturne potrebe državljanov

(Dajatve na prebivalca v letu 1957)

Banja Luka	1.044	Ohrid	146	Sarajevo:	
Beograd:		Leskovac	598	okraj	658
mesto	1.008	Ljubljana:		mest. občine	116
mest. občine	149	okraj	993	Sisak	600
Bitolj	561	mest. občine	230	Skoplje:	
Bor	108	Maribor:		okraj	96
Vranje	39	okraj	585	mest. občine	118
Gostivar	41	mest. občine	151	Split	2.562
Zagreb:		Mostar	1.466	Subotica:	
mesto	1.080	NIŠ:		mest. občine	22
mest. obč.	79	mest. občine	62	Tetovo	179
Zenica	863	Novi Sad:		Tuzla	1.494
Kosovska Mitrovica	342	mest. občine	123	Celje	1.157
Kragujevac	656	Ogulin	67	Skofja Loka	283
Kranj	1.031	Osijek:		Reka	289
		mest. občine	226	Povprečje:	633
		Peč	145		

Po podatkih Stalne konference mest so v 33 anketiranih mestih dali ljudski odbori občin in okrajev iz svojih proračunskih sredstev lani za organizacijo kulturnega življenja približno 633 din povprečno na prebivalca. Po posameznih mestih so bili ti izdatki zelo neenakomerno razvrščeni: v Splitu so znašali 2.562 din na prebivalca, v Banja Luki, Kranju in Celju nekaj nad 1.000, v Mostarju in Tuzli približno 1.500, a sočasno v Vranju 39, Gostivarju 41, Ogulinu 67, Tetovu 179 in Skofji Loki 281 dinarjev. Te razlike ne izvirajo samo iz različne gospodarske in proračunske moči ljudskih odborov, temveč tudi od stopnje kulturnega življenja v mestu, od vloge ljudskega odbora v organiziranju tega življenja in od velikosti drugih nujnih izdatkov. V vsakem primeru so te velike razlike neupravičene.

Zanimivo je, da gre 53 odstotkov teh izdatkov za gledališča, 11 odstotkov za muzeje in galerije in 10 odstotkov za knjižnice in čitalnice, a samo 4 odstotke za ljudske in delavske univerze, 3 odstotke za kulturno umetniška društva in kulturno prosvetne skupnosti ter 2 odstotka za kulturne domove. Pozornost zbujata zlasti razlika med izdatki za gledališče in izdatki za ljudske in delavske univerze, kulturno umetniške in prosvetne organizacije in kulturne domove.